Rauma

Päivitetty: 19.11.2026

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA; HÄIRINNÄN, KIUSAAMISEN JA VÄKIVALLAN VASTAINEN SUUNNITELMA

Sisällys

Johdanto 1

Ennaltaehkäisevät toimet, yleisellä tasolla: 2

Puuttumisen toimet, yleisellä tasolla: 2

1. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä 2
2. Vastuuhenkilö & työryhmä 3
3. Määritelmä/ käsitteet /tunnusmerkit 3
4. Lait 4
5. Selvitys nykytilasta 5
6. Seuranta ja arviointi 6
7. Tiedottaminen ja jalkauttaminen 6
8. Lisätiedot ja muut huomiot 7

Häirinnän puuttumisen lomake 9

Johdanto

Rauman perusopetuksen ja lukion opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisältyy päihdesuunnitelma, tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelma; kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen suunnitelma, kriisi-, uhka, ja vaaratilanteiden varalla suunnitelma sekä läsnäolon vahvistamisen malli. Suunnitelmassa näiden kaikkien osasuunnitelmien johdanto on sama ja se määrittelee ennakoivan työn sekä puuttumisen toimet, yleisellä tasolla, jotka kuuluvat jokaisen yhteisöön kuuluvan tehtäviin. Tässä suunnitelmassa termillä koulu viitataan myös esiopetusyksiköihin ja lukioon ja termillä oppilas viitataan myös lapsiin ja lukion opiskelijoihin. Termillä opetuksen järjestäjä viitataan myös koulutuksen järjestäjään.

Osasuunnitelmissa kuvataan lyhyesti kunkin suunnitelman osalta tilanteisiin varautuminen, toimintatavat sekä toimintavalmiuden harjoittelu. Kokonaisuudessaan nämä suunnitelmat sisältävät tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako seuraavien väliotsikoiden mukaisesti: vastuuhenkilö ja työryhmä, määritelmä ja keskeiset käsitteet, määräävät lait, selvitys nykytilasta, toimenpiteet, seuranta ja arviointi, tiedottaminen ja jalkauttaminen sekä muut mahdolliset huomiot ja tarkennukset. Suunnitelmat löytyvät peda.net:istä.

Opetuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmapohja on hyväksytty sivistysvaliokunnassa 24.5.2023. Oppilaitoskohtaiset suunnitelmat liitetään osaksi lukuvuosisuunnitelmaa, jotka käsitellään valiokunnassa vuosittain. *1.1.2025 voimaan astuneen lukiolain muutoksen myötä koulutuksen järjestäjä ei ole enää velvollinen laatimaan vuosittaista opetussuunnitelmaan perustuvaa*

suunnitelmaa eli lukuvuosisuunnitelmaa. Tämän muutoksen vuoksi lukio tuo tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman sivistysvaliokunnan hyväksyttäväksi kolmen vuoden välein myös kolmivuotiskauden aikana, mikäli lainsäädännössä, toimintaympäristössä tai arvioinnissa esiin nousevissa tarpeissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Ennaltaehkäisevät toimet, yleisellä tasolla:

Kouluissa pyritään luomaan ilmapiiriä, joka tukee määrätietoista, kohdennettua ja järjestelmällistä ennaltaehkäisevää työtä. Yhteisöllinen hyvinvointi kuuluu kaikille yhteisöön kuuluvien tehtäviin. Sitä voidaan tehdä arjessa lisäämällä osallisuutta sekä kehittämällä yhteistoimintaa ja tunne- ja vuorovaikutustaitoja niin oppilaiden kuin henkilökunnan osalta ja vahvistamalla yhteistyötä mm. kodin ja koulun välillä. Hyvinvoinnin mittaaminen ja konkretisoiminen ohjaavat toimintaa oikeaan suuntaan. Ennaltaehkäisevänä toimena sovitaan yhteisistä säännöistä, jokaisessa yhteisössä (ryhmä, luokka, koko yhteisö) ja niiden tiedottamisesta kaikille.

Puuttumisen toimet, yleisellä tasolla:

Kun havaitaan joitain ongelmia oppilaan omassa tai oppilaaseen kohdistuvassa käytöksessä, on jokainen aikuinen osaltaan vastuussa toiminnasta ja näin velvollinen puuttumaan sekä ilmoittamaan epäilystä. Näihin tilanteisiin on tärkeää olla selkeät toimintamallit, jotka ovat tiedossa kaikilla koulun henkilökunnalla. Yleisesti puuttumisen toimet ovat aina samankaltaiset; Tilanteen tullessa kohdalle, keskustellaan oppilaan kanssa. Jos tilanne vaatii, ollaan matalalla kynnyksellä yhteydessä myös oppilaan huoltajiin. Konsultointi tulisi myös hoitaa matalalla kynnyksellä, joko opiskeluhuoltopalveluiden tai muiden toimijoiden kanssa. Jos aiemmat toimet eivät ole riittävät tai tapahtunut todetaan vakavaksi, tulee ottaa yhteyttä sosiaalihuoltoon, lastensuojeluun ja/tai poliisiin.

1. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhuoltopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia.

Pohjan tälle on luonut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden täydennykset (63/011/2015 ja 866/2017) sekä lukion opetussuunnitelman perusteet (LOPS2016), jotka sisältävät velvoitteen koulukohtaisten toiminnallisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien laatimisesta. Lukiossa on vuoden 2016 ja kaikissa perusopetuksen kouluissa vuoden 2017 alusta lähtien pitänyt olla yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat. Tämän suunnitelman yhteyteen lisätään vuodesta 2023 lähtien suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Koulujen arjessa huolehditaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta, jotta jokaisen olisi hyvä työskennellä koulussa. Suunnitelman näkökulmana tulee olla kaiken syrjinnän tunnistaminen,

ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen sekä sukupuolten tasa-arvoisuus, sukupuolen kokemisen ja määrittelyn moninaisuuden huomioiminen sekä seksuaalisen ja muun häirinnän ennaltaehkäisy.

Perusopetuksessa ja lukiossa on ensisijaisesti huomioitava lapsen/nuoren etu. Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus ja jossa työrauha sekä opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Tämän varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Kaikki kouluyhteisön jäsenet ovat vastuussa turvallisesta, positiivisesta ja kiusaamattomasta ilmapiiristä.

Tekstin mukana olevat siniset laatikot ovat koulukohtaisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöskentelyn pohja. Niihin kirjataan kouluittain ajankohtaiset selvitykset, suunnitelmat ja toimenpiteet. Tummennetut otsikot tulee säilyttää ja sinisen tekstin tilalle tulee koulukohtainen tieto. Suunnitelman on hyvä olla ytimekäs. Tarkoituksena ei ole vain tuottaa asiakirjaa vaan muuttaa toimintakulttuuria ja saada koko henkilöstö sitoutumaan siihen.

Koulun nimi:

2. Vastuuhenkilö & työryhmä

Kuten edellisessä kappaleessa kerrottiin, ovat kaikki kouluyhteisön jäsenet vastuussa tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kouluyhteisöstä. Kuitenkin työlle on määriteltävä vastuuhenkilö sekä työryhmä, joka suunnittelee toimintaa. Rehtori on oppivelvollisuuslain §29 ja lukiolain §21 mukaan velvollinen laatimaan suunnitelman siitä, kuinka oppilasta suojellaan väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toteuttaa suunnitelma ja valvoa sen noudattamista, osana opetussuunnitelmatyötään. Myös kaikilla lasten ja nuorten kanssa toimivilla, henkilöstöön kuuluvilla, on lakiin perustuva velvollisuus tehdä rikosilmoitus alaikäiseen lapseen kohdistuneesta seksuaali- tai pahoinpitelyrikoksesta.

- Kuka/ ketkä vastaavat koulullanne yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöstä?
- Ketkä kuuluvat työryhmään?
- Onko työlle suunniteltu valmis prosessi?
- Onko ryhmässä edustajia sekä henkilöstöstä että oppilaista, eri-ikäisiä ja eri sukupuolten edustajia sekä mahdollisia vähemmistöjen edustajia?

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön vastuuhenkilöt:

Jättämällä tekemättä rikosilmoituksen Lastensuojelulain 25§ tarkoittamista teoista, rikkoo itse omaa virkavelvollisuuttaan.

3. Määritelmä/ käsitteet /tunnusmerkit

Alla määriteltynä keskeisimmät, tähän suunnitelmaan liittyvät käsitteet:

- **Tasa-arvo** tarkoittaa, että sukupuolesta riippumatta kaikilla on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Opetuksen, tutkimuksen ja oppiaineistojen tulee tukea tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

- **Yhdenvertaisuus** tarkoittaa, että kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuus on edistää yhdenvertaisuutta ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.
- **Syrjinnällä** tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain §6 mukaan:
  - **Välitöntä syrjintää**, kun jotakuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta vertailukelpoisessa tilanteessa.
  - **Välillinen syrjintä** on sitä, kun näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa jonkun erityisen epäedulliseen asemaan muihin vertailun kohteena oleviin nähden, paitsi jos säännöksen perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.
  - Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän 14 syyn perusteella, jotka ovat ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy.
  - Tasa-arvolaki §7 kieltää syrjinnän sukupuolen ja sukupuolen ilmaisun perusteella.
- **Häirintä ja kiusaaminen** ovat tekoja, joita on vaikea erottaa toisistaan. Häirintä on yleensä yksittäistä, kun taas kiusaaminen usein toistuvaa ja tahallaan aiheutettua. Häirintä on kuitenkin vakava, aina tutkittava teko.
  - **Häirinnällä** tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain §14 mukaan käyttäytymistä, jolla pyritään loukkaamaan henkilön ihmisarvoa tai joka johtaa siihen. Käyttäytyminen luo kielletyn syrjintäperusteen yhteydessä halventavan, nöyryyttävän, uhkaavan, vihamielisen tai aggressiivisen ilmapiirin.
  - **Koulukiusaamisella** tarkoitetaan koulussa tai koulumatkalla tapahtuvaa henkistä tai fyysistä väkivaltaa, jossa tarkoituksellisesti pyritään vahingoittamaan toista osapuolta. Se poikkeaa leikistä tai tasavertaisesta nahistelusta ja kohdistuu yleensä toistuvasti samaan oppilaaseen, joka on alistetussa asemassa. Kiusaaminen voi olla yksilöiden välistä tai yhteisöllistä toimintaa, johon usein kuuluu sanallista (uhkaamista ja pilkkaamista), fyysistä (tönimistä, potkimista, lyömistä) tai sosiaalista (välinpitämättömyyttä, eristämistä, yksin jättämistä) kiusantekoa. Kiusaajia voi olla yksi tai useampia, mukana olevia, yllyttäjiä tai hiljaa hyväksyviä
- **Väkivalta** ja sen kaikki muodot ovat turvattomuutta lisääviä tekoja, joita ei voida hyväksyä kouluissa. Väkivaltaa ilmenee monissa muodoissa. Väkivaltaa voi olla henkistä (loukkaamista sanoilla tms.) tai fyysistä (lyöminen, potkiminen jne.). Kaikki väkivalta vahingoittaa toista ihmistä ja voi aiheuttaa vakavia vaurioita. (mieli ry.)

4. Lait

Monet eri lait ohjaavat toimintaa koulussa. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta toimintaa ohjaavat **yhdenvertaisuuslaki** ja t**asa-arvolaki.** Kiusaaminen voidaan jossain tilanteissa nähdä **rikoslain** mukaan myös rikoksena https://poliisi.fi/koulukiusaaminen-voi-olla-rikos. Ja **Lastensuojelulaki** ohjaa mm. lapsiin kohdistuvista rikoksista ilmoittamista.

- Lasten ja nuorten kanssa toimivalla henkilöstöllä on lakiin perustuva velvollisuus tehdä rikosilmoitus alaikäiseen lapseen kohdistuneesta seksuaali- tai pahoinpitelyrikoksesta. Jättämällä tekemättä rikosilmoituksen, rikkoo itse omaa virkavelvollisuuttaan.
- Ilmoitus on tehtävä välittömästi, kun tieto teosta on saatu ja kiusaamiseen tulee reagoida heti ja se tulee keskeyttää välittömästi.

- Virkatoimintaan kuuluu harkintavalan käyttäminen. Ilmoitusvelvollisuutta pohdittaessa on aina syytä huomioida lapsen ikä ja kehitystaso
- Pahoinpitelyn tunnusmerkistön täyttävän teon osalta ilmoitusvelvollisuus syntyy. Epäselvissä tilanteissa konsultoidaan viranomaisia.
- Henkinen väkivalta voi jossain tapauksissa täyttää pahoinpitelyn tunnusmerkistön. Tällaisia tekoja ovat usein: eristäminen, vähättely, aliarvioiminen, nimittely, yllyttäminen itsemurhaan sekä erilaiset ilmeet, eleet ja merkit, joilla halvennetaan toista.
- Tällaiset teot vaarantavat helposti lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä, joten näihin tekoihin puututaan lastensuojelulain velvoittaman lastensuojeluilmoituksen kautta.

5. Selvitys nykytilasta

Opettajalla ja/tai rehtorilla on velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta, niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan tai sellaista lähiympäristössään muuten näkemään/kohtaamaan joutuvan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhuoltopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia.

Rauman kouluissa kiusaamisen ennaltaehkäisyssä sekä puuttumisessa noudatetaan Kiva Koulu –menetelmää. Koulut kirjaavat omat Kiva –toimintatapansa koulukohtaisiin tietoihin.

! Mikäli oppilas on välittömässä vaarassa tai asiasta keskusteleminen huoltajan kanssa voisi aiheuttaa vaaratilanteen oppilaalle, on tilanteen mukaan ilmoitettava poliisille tai tehtävä lastensuojeluilmoitus. Samalla tavalla toimitaan, mikäli on kysymyksessä oppilaan altistuminen perheenjäsenen tai lähiomaisen mielenterveysongelmille.

Selvitys koulun tilanteesta:

- Miten koulun nykyistä tilannetta on selvitetty ja minkälaisia asioita on ilmennyt?
- Kartoitetaanko oppilaiden ja henkilökunnan näkemyksiä siitä, miten suunnitelma toteutuu koulussa ja mitä he haluaisivat siihen liittyen muuttaa (menetelminä mm. kyselyt, kirjoitelmat, keskustelut, videointi, draama, pelit)?
- Minkälainen on koulun ilmapiiri?
- Miten tämä suunnitelman toteutuu:
  - opetuksessa?
  - arvioinnissa?
  - opetusmateriaalien valinnassa?
  - opinto-ohjauksessa?
  - oppilasvalinnassa?
  - Valinnaisaineryhmissä?
- Miten koulussanne huomioidaan sukupuolten oppimiserot?
- Miten yleistä koulussanne on sukupuoleen perustuvan ja seksuaalisen häirinnän kokeminen?
- Miltä fyysinen ympäristö näyttää sukupuolinäkökulmasta?
- Mitkä asiat edistävät/ estävät suunnitelman toteutumista koulussanne?

Selvitys nykytilasta:

Tavoite työskentelylle:

- *Millainen on ajatuksenne omasta, tämän suunnitelman mukaisesta koulustanne?*
- *Tähän voitte lyhyesti kuvata ne periaatteet, jotka ovat teille koulussanne tärkeitä.*

Tavoite työskentelylle:

Toimenpiteet edistämiseksi: (koulu- ja luokka/ryhmä- sekä yksilötasolla)

- *Miten aiotte koulussanne edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, purkaa sukupuolittuneisuutta ja puuttua edellisessä kohdassa ilmenneisiin epäkohtiin?*
- *Realistista on ottaa toimenpiteiksi 1-2 asiaa kerrallaan, jotta ratkaistavaksi ei tule liian montaa asiaa kerralla.*
- *Mielellään tähän kohtaan kirjataan arkipäiväisiä tekoja, kuten teema-päiviä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tukevien oppimiskokonaisuuksien tekemistä ja oppiainesisältöjä, tasa-arvoa huomioivia ryhmäjaollisia asioita, toimia poikien oppimistulosten parantamiseksi, huomioidaan koulun arjessa (esim. lomakkeissa/kyselyissä) oppilaiden ja perheiden sukupuolisen moninaisuuden*
- *tai miten aiotte viettää tasa-arvon päivää koulullanne 19.3. tai syrjinnän vastaista viikkoa (12).*
- *kiva –toiminnan koulukohtainen toimintamalli*

Toimenpiteet edistämiseksi:

6. Seuranta ja arviointi

Asettamalla työlle selkeitä tavoitteita ja seuraamalla säännöllisesti tuloksia, voidaan havainnoida työn etenemistä. Tällöin suunnitelman päivittäminen ja toimenpiteiden kehittäminen tapahtuvat havaittujen syiden pohjalta. Tätä itsearviointia koulujen osalta tulisi tehdä opiskeluhuoltoryhmissä, koko suunnitelman osalta. Ryhmässä voidaan seurata myös häirintäprosessien määriä, yleiskatsauksena koko vuoden tapauksista. Niiden pohjalta on hyvä suunnitella jatkotoimenpiteitä. Kiusaamistapauksia seurataan aina tapauskohtaisesti.

Apuna seurannassa ja arvioinnissa voi hyödyntää valmiita tietoja, kuten:

- Kouluterveyskyselyiden tulokset ja someturvalta saadut tiedot

Seuranta ja arviointi

- *Kuinka usein ja millä tavoin tilannetta työstetään ja seurataan?*
- *Aiemmin suunniteltujen toimenpiteiden tuloksellisuuden ja yhdenvertaisuus ja tasa-arvotyön kokonaisuuden edistymisen arviointi*

Seuranta ja arviointi:

7. Tiedottaminen ja jalkauttaminen

- Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä. tiedot laajemmin.
- Suunnitelmaa jalkautetaan kouluille opastusvideon avulla.
- Koulujen tulee jalkauttaa suunnitelma omaan yhteisöönsä

- Suunnitelma pyritty laatimaan osallistavaksi, jotta koulut perehtyvät siihen ja näin omaksuvat
- Vastuu jalkauttamisesta on rehtorilla, toteuttamisvastuu on koko henkilöstöllä

Tiedottaminen ja jalkauttaminen

- *Miten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo työstä, toimenpiteistä ja tuloksista tiedotetaan henkilöstöä, oppilaita, huoltajia ja mahdollisia yhteistyökumppaneita?*
- *Miten suunnitelma jalkautetaan toimenpiteitä osaksi arkea?*

Tiedottaminen ja jalkauttaminen:

8. Lisätiedot ja muut huomiot

- Seksuaalista hyväksikäyttöä, pahoinpitelyä tai sitä vakavampaa henkeen ja terveyteen kohdistuvaa rikosta epäillessä ilmoitus on tehtävä lastensuojeluviranomaisten lisäksi myös suoraan poliisille. Lapseen kohdistuvasta rikosepäilystä voi ilmoittaa poliisille THL:n lomakkeella, joka löytyy osoitteesta: https://thl.fi/documents/647345/2637086/ Ilmoituslomake_lapseen+kohdistuneesta+rikosepäilystä+versio+2016.pdf/14047add-676e-4909-9f62-e64e68bae944
- Lomake toimitetaan huolellisesti täytettynä osoitteeseen: LOUNAIS-SUOMEN POLIISILAITOS, Porin poliisiasema, PL 38, 28101 PORI.
- Satakunnan ankkuritiimien konsultaatiopuhelin (Arkisin klo 9-15, vain viranomaiskäyttöön): 0295 449299
- **Ankkuritiimien työntekijöiden tarkemmat yhteystiedot: https://ankkuritoiminta.fi/ankkuritoiminta-eri-poliisilaitoksilla#lounais-suomi**
- **Henkilöstöllä on myös oikeus ilmoittaa poliisille oppilaan henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot salassapitosäännöksistä riippumatta.**
- Mikäli oppilas vahingoittaa itseään esimerkiksi viiltelemällä tai vastaavalla tavalla, ilmoitetaan asiasta oppilashuollon henkilöstölle välittömästi. Käytössä on toimintaohje viiltelykäyttäytymiseen puuttumiseksi kouluilla. Ohje löytyy Peda.netistä oppilashuollon sivulta: https://peda.net/rauma/oppilashuolto.
- Oppilaan radikalisoitumisen liittyvän huolen havainnoimiseksi tehty ohjeistus löytyy sivulta https://peda.net/rauma/mk/sk.
- ”Tasa-arvotyö on taitolaji”: OPH:n julkaisema opas, jonka avulla voi perehtyä tarkemmin tasa-arvotyöhön. http://www.oph.fi/julkaisut/2015/tasa_arvotyo_on_taitolaji.
- Koulu vailla vertaa: Rauhankasvatusinstituutin oppaasta saat tukea suunnitelmalliseen yhdenvertaisuustyöhön: https://maailmankoulu.fi/wp-content/uploads/2018/02__/yhdenvertaisuus_opas_web.pdf

- **Ei kaikelle väkivallalle** –sivustolta löytyy materiaalia, joka tarjoaa tutkittua tietoa ja keinoja kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseen, niiden tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja ammatillisessa sekä lukiokoulutuksessa. Mm. 15-osainen lyhytvideosarja sekä ohjeita rehtoreille.

  Videoissa on tekstitys suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

  - Ohjeet rehtorille: Ohjeet esi- ja perusopetuksen rehtorille: Kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaan puuttuminen ja tapausten seuranta (oph.fi)

Häirinnän puuttumisen lomake

Häirinnän, syrjinnän, väkivallan ja kiusaamiseen puuttumisen lomake löytyy peda.netistä. https://peda.net/rauma/oppilashuolto/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnittelu/lomake-hairinta-syrjinta-vakivalta-ja-kiusaaminen2. Lomakkeella ilmoitetaan kaikenlaisesta häirinnästä, syrjinnästä, väkivallasta tai kiusaamisesta, joka on ilmennyt koulussa tai koulumatkalla.

Lomakkeen voi täyttää sähköisesti tai käsin, mutta täytettyjä lomakkeet arkistoidaan toistaiseksi paperiversioina. Lomake sisältää salassa pidettävää tietoa, jota tulee säilyttää salassapitosäädösten mukaisesti. Koulujen tulee itse huolehtia, että lomakkeet säilytetään asiaankuuluvasti. Esimerkiksi tulosteina kansiossa, lukollisessa, paloturvallisessa kaapissa, arkistoituna aakkosjärjestyksessä sukunimen mukaan, luokiteltuna ilmoituksen syyn mukaan.

Häirinnän puuttumisen lomakkeiden säilytys

- *Koulut kirjaavat tänne, missä ja miten täytetyt lomakkeet säilytetään asiaankuuluvasti.*

Häirinnän puuttumisen lomakkeiden säilytys:

Koulujen täytettävä osuus - erillisenä

Koulun nimi: Rauman Lyseon lukio

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön vastuuhenkilöt:

- Rehtori *yhdessä yhteisöllisen opiskeluhuoltotiimin kanssa vastaa lukion yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöstä*
- Yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat rehtori, opinto-ohjaajat, erityisopettajat, opettajakunnan edustaja, opiskelijakunnan edustaja(t), huoltajien edustaja(t), terveydenhoitaja, kuraattori, opiskelupsykologi, oppilaitospastori sekä etsivän nuorisotyön edustaja.
- Rauman Lyseon lukiossa kouluyhteisön jäsenet osallistuvat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön ja niiden toteutumista seurataan kyselyillä vähintään kolmen vuoden välein. Tavoitteet kirjataan oppilaitoksen *tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma; häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan vastaiseen suunnitelmaan.* Kartoituksen tarkoituksena on selvittää koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne ja tunnistaa mahdolliset ongelmat, jotka vaativat toimenpiteitä sekä arvioida tehtyjen toimenpiteiden tuloksellisuutta.
- Rauman Lyseon lukiossa OPS- ja arviointitiimi huolehtii arviointikyselyn toteuttamisesta.
- *Arviot aikaisemman suunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista sekä tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi käsitellään opettajainkokouksissa ja yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokouksissa*

Selvitys nykytilasta:

Rauman Lyseon lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta on selvitetty henkilöstölle ja opiskelijoille suunnattujen kyselyiden avulla valmisteltaessa koulutuksenjärjestäjän LOPS2021 opetussuunnitelmaa sekä Teaviisarin ja kouluterveystutkimuksilla. *Kouluterveystutkimuksen 2025* mukaan Rauman Lyseon lukiossa *12%* opiskelijoista ilmoittaa kokeneensa kiusaamista lukukauden aikana. Syrjivää kiusaamista koulussa tai vapaa-ajalla on kokenut *18%* opiskelijoista. Seksuaalista häirintää koulussa vuoden aikana ilmoittaa kokeneensa *3%* opiskelijoista. Pojat raportoivat tyttöjä hieman useammin syrjinnästä ja seksuaalisesta häirinnästä. Verrattaessa eri indikaattorien tuloksia Satakunnan ja koko maan keskiarvoihin, *Raumalla tulokset ovat muutaman prosenttiyksikön korkeampia em. indikaattorien osalta.*

Rauman lyseon lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sisältää oppilaitoksen opiskelijoihin kohdentuvan osion. Henkilöstöön kohdistuvat osiot ovat Rauman kaupungin toimenpideohjelmassa Rauman kaupungin yhdenvertaisuus-, ikä- ja tasa-arvo-ohjelmasta, joka löytyy kaupungin Jemma-verkkosivulta osoitteesta:

https://raumankaupunki.sharepoint.com/sites/intra/henkilostoasiat/tyohyvinvointi/Pages/Ty%C3%B6hyvinvoinnin-tukeminen.aspx

Rauman Lyseon lukiossa laaditaan vähintään kerran kolmessa vuodessa tasa-arvo- ja yhden-vertaisuussuunnitelma. Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa ja suunnitelmaa laadittaessa kuullaan opiskelijoita ja heidän edustajiaan. Suunnitelma sisältää seuraavat osiot:

1. Selvitys oppilaitoksen nykytilanteesta
2. Tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi
3. Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Rauman Lyseon lukiossa pidetään periodikokouksia viisi kertaa lukuvuodessa. Kokouksessa kaikilla läsnä olevilla on puheoikeus. Puheenjohtajana toimii pääsääntöisesti rehtori ja kokouksissa pidetään pöytäkirjaa. Opiskelijoiden osallisuuden varmistamiseksi oppilaskunnan edustaja(t) osallistuvat sekä periodikokouksiin, että yhteisöllisen opiskelijahuoltoryhmän kokouksiin. Opiskelijakunnan edustajilla on mahdollisuus esittää kokouksissa mielipiteensä käsiteltävistä asioista sekä nostaa opiskelijakunnan ajankohtaisia asioita esiin.

Lukion opiskelijat yhdessä muodostavat oppilaskunnan. Oppilaskunta on tärkeä osa kouluyhteisöä. Rauman Lyseon lukion oppilaskuntaa edustaa kaksikamarinen hallinto. Oppilaskunnan edustajistoon on valittu jokaiselta ohjausryhmältä 2-3 edustajaa. Yhteensä edustajia on noin 110. Luottamusoppilaat ovat kaikki edustajiston jäseniä automaattisesti. Oppilaskunnan hallitus on edustajiston joukostaan äänestämä kokoonpano. Hallituksessa on noin 10 jäsentä. Hallitus kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa ja huolehtii juoksevista hallitustehtävistä sekä tekee yksinkertaisia päätöksiä. Tärkeänä tehtävänään hallituksen on koottava edustajiston kokouksiin ehdotuksia toimeenpantavista päätöksistä. Oppilaskunnan hallituksen tehtävänä on toimia opiskelijoiden edustajana sekä antaa lausuntoja koulutyöhön keskeisesti vaikuttavista asioista. Oppilaskunta pyrkii myös lisäämään opiskelijoiden viihtyvyyttä koulussa. Oppilaskunta voi itse aktiivisesti tuoda havaitsemiaan epäkohtia esille, ottaa kantaa asioihin ja järjestää omaa toimintaa. Oppilaskunnalta pyydetään koulun keskeisistä asioista mielipide.

Lukiossa osallistavaan toimintakulttuuriin kuuluu, että opiskelijoilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin aiempaa tehokkaammin. Uutena väylänä kohti tätä tavoitetta lukiossa käynnistettiin LV2025-2026 opiskelijafoorumin toiminta. Opiskelijafoorumi on opiskelijoille aito mahdollisuus päästä vaikuttamaan suoraan lukion toimintakulttuuriin opiskelijakunnan kautta tapahtuvan vaikuttamisen lisäksi. Opiskelijafoorumin tavoite on toimia väylänä keskustelulle, vuoropuhelulle, ajatusten vaihdolle, palautteen antamiselle, kehittämiselle ja ideoimiselle opiskelijoiden ja lukion hallinnon välillä (rehtorit). Opiskelijafoorumiin osallistuvat: ohjausryhmien luottamus- ja varaluottamusopiskelijat, opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtajat ja ohjaavat opettajat, opinto-ohjaaja ja rehtorit.

Opiskelijoiden arviointia Rauman Lyseon lukiossa säätelevät lukiolaki ja -asetus sekä koulun opetussuunnitelma. Valtakunnallisesti hyväksytyt arviointiperiaatteet määrittävät opintosuorituksien arvioinnin. Arviointi suoritetaan aina niin, että se noudattaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteita. Opiskelija, joka on tyytymätön arviointiin, hän voi hakea oikaisua siihen asianmukaisesti. Opiskelijoille tiedotetaan opinto-oppaassa heidän oikeuksistaan. Opintojaksojen alussa opettajat käyvät läpi opintojakson arvioinnin perusteet.

Lukiossa noudatetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteita. Lukio varmistaa koulukohtaisten opintojaksojen tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden kaikille opiskelijoille. Opetuksessa käytettävät menetelmät ja tilat ovat esteettömiä ja sukupuolineutraaleja. Tilat, oppimateriaalit ja opetusmenetelmät ovat saavutettavia. Erilaisille oppijoille mahdollistetaan opiskelu esimerkiksi erilaisin apuvälinein ja eri menetelmin. Lukiossamme on käytössä sähköiset oppimateriaalit. Oppimateriaalien valinta pohjautuu aineryhmien opettajien pedagogiseen näkemykseen siitä, mikä oppimateriaali palvelee parhaiten oppimista. Tarvittaessa erityistukea tarvitsevilla on mahdollista saada käyttöönsä paperinen oppikirja sähköisen materiaalin ohessa. Opetus toteutetaan lähiopetuksena ja opetuksessa käytetään niin sähköisiä oppimisympäristöjä. Laaja opiskelun tukijärjestelmämme *(nivelopintojaksot, aineenopettajan antama tukiopetus, opinto-ohjaaja ja ryhmänohjaajan yksilöohjaus, tukipajat, oppimaan oppimisen opintojakso, lukiopysäkki -opintojakso, flexituki, erityisopettajan tarjoama samanaikaisopetus ja erityisopettajan yksilötuki)* tarjoaa mahdollisuuden erilaisten tukimuotojen hyödyntämiseen erilaisten oppijoiden tuentarpeiden ilmaantuessa. Tällä pyritään tasoittamaan eroja erilaisten oppijoiden välillä ja kiinnittämään huomiota erityisesti poikien oppimistulosten parantamiseen.

Opinto-ohjauksessa varmistetaan kaikkien opiskelijoiden tasa-arvoinen ohjaus ottaen huomioon erilaisten opiskelijoiden tarpeet. Jatko-opintomahdollisuudet tulevat ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti käsitellyiksi ja tarjotuiksi.

Opiskelijavalinnoissa noudatetaan voimassa olevia määräyksiä. Rauman Lyseon lukioon haetaan toisen asteen koulutuksen yhteishaussa. Opiskelijat valitaan peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon osoittamassa paremmuusjärjestyksessä. Keskiarvoraja on 7,0 ja aloituspaikkoja 220. Rehtori ottaa opiskelijat kouluun.

Henkilökunnan valinta tapahtuu yleisesti hyväksyttyjen menettelytapojen mukaisesti, asetettujen pätevyysvaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Opettajien palkkauksessa noudatetaan virkaehtosopimusta. Työtehtävät pyritään jakamaan tasapuolisesti ja henkilökohtaisia toiveita pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon.

Tavoite työskentelylle:

Lukiomme arvot, joita vaalimme ovat:

- *Kehu, kannusta ja arvosta itseäsi ja muita. Jokainen kantaa vastuuta lukiomme ilmapiiristä.*
- *Meillä on tilaa kokeilla ja kysyä. Lukiossamme arvostetaan uteliaisuutta ja unelmia.*
- *Meillä jokainen on merkityksellinen ja moninaisuus nähdään voimavarana. Olemme toisiamme tukeva ja osallistava lukio.*
- *Meillä arvostetaan oppimista ja työntekoa. Jokaista kannustetaan tekemään parhaansa ja sinnikkyydestä palkitaan.*
- *Meillä pidetään kiinni sovituista säännöistä.*

Suunnitelman mukaan yleisenä periaatteena voidaan todeta, että opettajilta ja opiskelijoilta edellytetään moitteetonta ja toiset huomioon ottavaa käytöstä. Koulussamme ei kenenkään tule loukata toista kouluyhteisön jäsentä eikä sallia, että toista loukataan. Tasa-arvon toteutumisesta ovat vastuussa niin opettajat kuin opiskelijat, joilla molemmilla on keskeinen rooli asian toteutumisessa ja epäkohtien tuomisesta esiin. Kaikki sanallinen, sanaton tai fyysinen, luonteeltaan seksuaalinen ei toivottu käytös, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta, on lukiossamme kielletty. Rauman Lyseon lukiossa kohdellaan kaikkia yhdenvertaisesti. Koulun tehtävänä on huolehtia arvioinnin tasapuolisuudesta.

Toimenpiteet edistämiseksi:

Kehittämiskohteita valittaessa hyödynnetään mm. opiskelijakyselyjä. Myös opettajilta, koulun muulta henkilökunnalta ja opiskelijoilta tulevat kehittämiskohteet otetaan huomioon. Rauman Lyseon lukiossa kouluyhteisön jäsenet osallistuvat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön ja niiden toteutumista seurataan kyselyillä vähintään kolmen vuoden välein. Tavoitteet kirjataan oppilaitoksen *tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma; häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan vastaiseen suunnitelmaan*. Kartoituksen tarkoituksena on selvittää koulun tasa-arvo- ja yhden-vertaisuustilanne ja tunnistaa mahdolliset ongelmat, jotka vaativat toimenpiteitä sekä arvioida tehtyjen toimenpiteiden tuloksellisuutta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön sisältyvät lukiomme moninaiset tapahtumat ja teemapäivät. Lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat saavat omalle ohjausryhmälleen oman tutorin vanhemmista opiskelijoista, joka auttaa lukiopolun käynnistymisessä, ryhmäytymisessä ja kiusaamisen ehkäisemisessä etenkin ensimmäisen periodin ajan. Lukiopolun alussa ykkösille järjestetään ”ykköspäivä”, jolla pyritään ryhmäyttämään uudet opiskelijamme oman ohjausryhmänsä kanssa. Erilaiset teemapäivät ja tapahtumat lisäävät opiskelijoiden tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia. Näistä esimerkkeinä ovat em. ykköspäivä ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille, opiskelijoiden palkitsemistilaisuudet, hyvinvointipäivä, bändikonsertit, vanhojen tanssit, penkkarit sekä lukukausien päätösjuhlat. Lukiossamme järjestetään myös monenlaista kerhotoimintaa yksinäisyyden ja kiusaamisen ehkäisemiseksi. Näistä esimerkkeinä ovat ”Mikä fiilis? -kahvila”, kässäkerho ja ”Chillaamo”.

Rauman Lyseon lukiossa kaikki opintojaksojen opetusryhmät (myös liikunnassa) ovat sekaryhmiä ja ryhmiin valikoidutaan opiskelijan omien opintojaksovalintojen pohjalta. Ryhmänohjausryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon molempien sukupuoliryhmien tasapuolinen edustus.

Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä parasta on se, että opettajat ja opiskelijat voivat koulussa hyvin. Kaikkien kouluyhteisön jäsenten pitää suhtautua toisiinsa ystävällisesti, hyväksyvästi ja kohteliaasti. Oppilaskunta edistää uusien opiskelijoiden kasvamista kouluyhteisön täysivaltaisiksi jäseniksi tukiopiskelijajärjestelmän (tutor), juhlien ja muiden tempausten avulla.

Opettajat pyrkivät tunnistamaan mahdolliset kiusaamistapaukset. Opiskelijan lähin tukihenkilö on oma ryhmänohjaaja, johon opiskelijan tulee ensisijaisesti ottaa yhteyttä, mikäli kokee olevansa kiusattu tai on havainnut kiusaamista koulussamme. Luonnollisesti opiskelija voi ottaa asiassaan yhteyttä myös opiskelijahuoltoryhmään tai sen yksittäiseen jäseneen, aineenopettajaan, apulaisrehtoriin tai rehtoriin.

Kiusaamistapauksen tultua ilmi ongelmaan puututaan heti *lukion häirintään ja kiusaamiseen puuttumisen mallin mukaisesti*. *Häirintään ja kiusaamiseen puuttumisen toimintamallissa kuvataan tarkemmin tilanteiden ilmoittaminen, selvittäminen, vastuut, kirjaaminen ja seuranta. Lukion häirintään ja kiusaamiseen puuttumisen malli täydentää ja konkretisoi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sisältyvää häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan vastaista suunnitelmaa. Toimintamallia sovelletaan yhdessä opiskeluhuoltosuunnitelman, kriisi- ja turvallisuussuunnitelman sekä lukion järjestyssääntöjen kanssa. Kiusaamisesta epäillyn opiskelijan ryhmänohjaaja huolehtii prosessin käynnistämisestä. Selvittelytiimi eli Stoppari (kuraattori ja opo) koordinoi prosessia. Jokaisen asianosaisen opiskelijan ryhmänohjaaja huolehtii yhteydenpidosta huoltajiin ja tuen seurannasta. Tarvittaessa rehtori ottaa koordinoinnin vastuulleen.* Kiusatun opiskelijan asiat käsitellään luottamuksellisesti. Kuhunkin esille tulevaan kiusaamistapaukseen suhtaudutaan asian vaatimalla vakavuudella, mikä edellyttää mm. eri osapuolien kuulemista ja tilanteen jatkoseurantaa.

Seuranta ja arviointi:

Rauman Lyseon lukiossa laaditaan vähintään kerran kolmessa vuodessa tasa-arvo- ja yhden-vertaisuussuunnitelma. Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa ja suunnitelmaa laadittaessa kuullaan opiskelijoita ja heidän edustajiaan. Rauman Lyseon lukiossa kouluyhteisön jäsenet osallistuvat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön ja niiden toteutumista seurataan kyselyillä vähintään kolmen vuoden välein. Kartoituksen tarkoituksena on selvittää koulun tasa-arvo- ja yhden-vertaisuustilanne ja tunnistaa mahdolliset ongelmat, jotka vaativat toimenpiteitä sekä arvioida tehtyjen toimenpiteiden tuloksellisuutta.

Lukiossa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden seuranta *on osa koulussa tapahtuvaa arviointityötä. Tasa-arvo- ja yhden-vertaisuussuunnitelman arviointi toteutetaan* kolmen vuoden välein, jolloin kukin opiskelijaikäluokka voi *vähintään* kerran osallistua arviointiin. Rauman Lyseon lukiossa OPS- ja arviointitiimi huolehtii arviointikyselyn toteuttamisesta. *Arviot aikaisemman suunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista sekä tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi käsitellään opettajainkokouksissa ja yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokouksissa*

Tilanteessa, jossa henkilö kokee tasa-arvoaan loukatun, voi ottaa yhteyttä rehtoriin. Jos rehtori on osapuolena tilanteessa, niin voi ottaa yhteyttä hänen esimieheensä.

Tiedottaminen ja jalkauttaminen:

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedotetaan henkilökunnalle, opiskelijoille, huoltajille ja muille sidosryhmille suunnitelman hyväksymisen jälkeen. *Häirintään ja kiusaamiseen puuttumisen malli sekä lukion yhteiset vuorovaikutusperiaatteet käsitellään opiskelijoiden kanssa vuosittain ryhmänohjauksessa. Henkilöstö perehdytetään malliin lukuvuoden alussa ja uudet työntekijät työn alkaessa.*

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta sekä häirintään ja kiusaamiseen puuttumisen malli sisältyvät osana lukion opiskeluhuoltosuunnitelmaa lukion opetussuunnitelmaan, joka on julkaistuna koulun kotisivuilla. Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä tarkastelee vuosittain tasa-arvo- ja yhdenvertaisuudentilanteen ilmenemistä lukiossamme sekä pohtii mahdollisten ilmoitusten pohjalta konkreettisia toimenpiteitä tilanteen kehittämiseksi. Yhteisöllinen opiskelijahuoltoryhmä rakentaa tilannekuvaa valtakunnallisten kyselyjen (Teaviisari ja Kouluterveys-kysely), omien kyselyjensä sekä OPS- ja arviointitiimin tuottamien kyselytutkimusten tietojen pohjalta.

Häirinnän puuttumisen lomakkeiden säilytys:

Rauman Lyseon lukiossa häirinnän puuttumisen lomakkeita säilytetään rehtorin kassakaapissa, jonne on pääsy ainoastaan rehtorilla, apulaisrehtorilla ja vararehtorilla.

HÄIRINNÄN, SYRJINNÄN, VÄKIVALLAN, KIUSAAMISEN ilmoituslomake

ILMOITUKSEN TIEDOT							
Sukunimi		Etunimi		Luokka		Päivämäärä	
Koulu							
Opettaja							
Ilmoittaja							
Ilmoituksen syy: häirintä	KYLLÄ ☐	EI ☐		Ilmoituksen syy: väkivalta	KYLLÄ ☐	EI ☐	
Ilmoituksen syy: syrjintä	KYLLÄ ☐	EI ☐		Ilmoituksen syy: kiusaaminen	KYLLÄ ☐	EI ☐	
Ilmoituksen syy: uhkailu	KYLLÄ ☐	EI ☐	Joku muu, mikä				

(Perusopetuslaki 29§, 35§ ja Lukiolaki 30§, 40§)

Oppilaan tai opiskelijan on käyttäydyttävä kiusaamatta ja syrjimättä muita sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden tai opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä.

Opettajalla ja rehtorilla on ilmoitusvelvollisuus tietoon tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

TEON KUVAUS	
Kirjoita tähän teon tai toiminnan kuvaus, sekä päivämäärä, aika ja paikka	
Teko tai toiminta	Päivämäärä, aika ja paikka
TOIMENPITEET	
Kirjoita tähän miten asiaan on puututtu sekä mahdolliset turvaamis- ja kurinpitotoimet	
Toimenpiteet	

YHTEISTYÖ HUOLTAJAN KANSSA	
Yhteistyö	Päivämäärä
MUU YHTEISTYÖ	
Kirjoita tähän mm. konsultaatiot, monialaiset ja –ammatilliset työskentelyt	
Yhteistyötoimet	
MUUT ILMOITUKSET	
Kirjoita ylös mahdolliset muut ilmoitukset, jotka voidaan harkinnan mukaan tehdä	
Tehdyt ilmoitukset	

ⓘ Lastensuojelulain (12.2.2010/88) 25§ perusteella opetustoimen ammattihenkilöt ovat velvollisia harkinnan perusteella ilmoittamaan hyvinvointialueelle, jos he ovat saaneet tehtävässään tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä (8.7.2022/610).
ⓘ Lisäksi on velvollisuus tehdä ilmoitus poliisille, jos on syytä epäillä, että lapseen on kohdistettu rikoslain 1) rikoslain (39/1889) 20 luvussa seksuaalirikoksena rangaistavaksi säädetty teko; tai
2) sellainen rikoslain 21 luvussa henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksena rangaistavaksi säädetty teko, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

TIEDOTUS	
Kirjaa ylös tahot, joille asiasta on ilmoitettu, sekä ilmoituspäivämäärä.	
Allekirjoitus	Päivämäärä
Allekirjoitus	Päivämäärä
Allekirjoitus	Päivämäärä

Lomake sisältää salassa pidettävää tietoa, jota tulee säilyttää salassapitosäädösten mukaisesti. Koulujen tulee itse huolehtia, että lomakkeet säilytetään asiaankuuluvasti. Esimerkiksi tulosteina kansiossa, lukollisessa paloturvallisessa kaapissa. Lomakkeet arkistoidaan aakkosjärjestyksessä sukunimen mukaan, luokiteltuna ilmoituksen syiden mukaan.